

OSTROWSKI I WSPÓLNICY

FUNDACJA RODZINNA

Skuteczne i korzystne podatkowo narzędzie
zarządzania majątkiem rodzinnym

Pytania i odpowiedzi po webinarium

Odpowiedzi na zadane pytania opracowali:

**Maciej
Stefanowski**
radca prawny, wspólnik

**Adrian
Kęmpiński**
aplikant radcowski

SPIIS TREŚCI

1. Kto będzie zarządzał fundacją rodzinną?
2. Czy lista beneficjentów może ulegać zmianie w trakcie funkcjonowania fundacji?
3. Czy beneficjent musi wiedzieć czy może wiedzieć o przyszłych świadczeniach? Czy zakres świadczeń dla beneficjenta może ulegać zmianie?
4. Czy nieruchomości przejdą na własność fundacji rodzinnej i kto będzie ujawniony w księdze wieczystej jako właściciel?
5. Czy rejestracja fundacji rodzinnej będzie następowała przez Portal Rejestrów Sądowych?
6. Czy składniki majątku fundacji (lub ich sumaryczna wartość) też będą jawne?
7. Czy fundacja w organizacji może nabywać i zbywać papiery wartościowe, czy musi czekać na rejestrację?
8. Czy mienie inne niż fundusz założycielski też nie podlega zwrotowi - np. zmiana zdania przez fundatora?
9. Czy można do fundacji wprowadzić udziały w spółce nieruchomościowej, która jest właścicielem nieruchomości wynajmowanych, ale obciążonych kredytem bankowym?
10. Co w przypadku, kiedy fundator będzie ubiegał się o wybór np. do rady miasta, co nakłada na niego obowiązek złożenia stosownej deklaracji majątkowej. Czy przeniesienie majątku do fundacji rodzinnej, spowoduje, że wniesiony tam majątek, nie będzie podlegał wskazaniu go w deklaracji majątkowej radnego, posła czy burmistrza?
11. Czy fundacja będzie stroną umowy kredytu hipotecznego - w przypadku wniesienia mienia do fundacji?
12. Czy beneficjent z pierwszej grupy podatkowej posiadający dwa obywatelstwa, polskie i brytyjskie, będący brytyjskim rezydentem podatkowym, będzie płacił podatki z otrzymanych z fundacji środków?
13. Czy opodatkowanie PIT nie będzie wyższe niż podatek od spadków i darowizn?

1 Kto będzie zarządzał fundacją rodzinną?

Fundacja rodzinna, jako osoba prawna, działa poprzez swoje organy. Organem zarządzającym fundacją rodzinną jest Zarząd. Będzie on odpowiedzialny za prowadzenie spraw fundacji rodzinnej oraz jej reprezentację, a także za realizację celów określonych w statucie fundacji. Zarząd będzie także odpowiadać za zapewnienie płynności finansowej i wypłacalność fundacji, informowanie beneficjentów fundacji o przysługujących im świadczeniach, aktualizowanie listy beneficjentów, podejmowanie działań zmierzających do identyfikacji beneficjentów, dokonywanie miarkowania świadczeń (w przypadku braku możliwości zaspokojenia beneficjentów w pełnej wysokości), umożliwienie beneficjentom wglądu w dokumentację Fundacji oraz przedstawianie im wyjaśnień, czy też zwoływanie zgromadzenia beneficjentów.

Warto wskazać, że w skład Zarządu może wchodzić sam fundator, czy też beneficjenci Fundacji Rodzinnej.

2 Czy lista beneficjentów może ulegać zmianie w trakcie funkcjonowania fundacji?

Lista beneficjentów **może ulegać zmianie**.

Beneficjentem fundacji rodzinnej jest osoba umieszczona na liście beneficjentów. Statut fundacji z kolei determinuje, kto na tej liście zostanie umieszczony. Obligatoryjnymi elementami statutu są bowiem zapisy określające beneficjentów, zakres ich uprawnień, a ponadto zasady prowadzenia listy beneficjentów.

Jeżeli ustawodawca przewiduje wprost możliwość zmiany statutu fundacji rodzinnej, to zmiany te mogą dotyczyć także osób beneficjentów, czy też należnych im świadczeń.

Ponadto, fundacja rodzinna w swoim założeniu ma być podmiotem, który będzie służył gromadzeniu i zarządzaniu majątkiem rodzinnym przez kolejne pokolenia. Oczywistym jest zatem, że jej beneficjentami mogą być osoby nieznanne jeszcze fundatorowi, przykładowo takie, które narodzą się dopiero po śmierci fundatora. Co więcej, może dojść do sytuacji, w której dany beneficjent zrezygnuje z części przysługujących mu uprawnień, bądź też w ogóle zrezygnuje ze statusu beneficjenta fundacji rodzinnej. Należy także pamiętać, że otrzymanie świadczeń przez beneficjenta może być zastrzeżone pod warunkiem, który wszak może się nie spełnić. Te wszystkie okoliczności będą wywierały wpływ na to, kto znajdzie się na liście beneficjentów fundacji rodzinnej.

Prowadzenie i aktualizowanie listy beneficjentów fundacji rodzinnej będzie zaś zadaniem jej Zarządu.

3

Czy beneficjent musi wiedzieć czy może wiedzieć o przyszłych świadczeniach? Czy zakres świadczeń dla beneficjenta może ulegać zmianie?

Decydując się na założenie fundacji rodzinnej, zalecanym działaniem byłoby omówienie tej kwestii w gronie najbliższych osób fundatora, w tym w szczególności przyszłych beneficjentów i kandydatów na członków organów fundacji. Zapewne pozwoliłoby to na dostosowanie zapisów statutu fundacji rodzinnej do sytuacji majątkowej i rodzinnej fundatora, a w konsekwencji gwarantowałoby sprawniejsze działanie samej fundacji. Nie jest to jednak wymagane.

Fundator może samodzielnie podjąć decyzję w tym zakresie, opracować treść statutu, w tym także wskazać przyszłych beneficjentów oraz przysługujące im świadczenia. Potencjalni beneficjenci na tym etapie nie muszą nawet wiedzieć o działaniach fundatora.

W przypadku fundacji ustanowionej w ramach testamentu sporządzonego przez fundatora, do jej powstania dojdzie de facto po śmierci jej założyciela. Tym samym do czasu otwarcia testamentu beneficjenci nie znaliby treści statutu oraz nie wiedzieliby o przysługujących im świadczeniach.

Zasadniczo jednak Zarząd fundacji rodzinnej, w ramach ciążących na nim obowiązków, zobligowany jest do ustalenia grona beneficjentów, weryfikacji ich tożsamości, a także do zapewnienia realizowania przez Fundację świadczeń na rzecz jej beneficjentów. Beneficjenci będą mogli zapoznać się z aktami rejestrowymi Fundacji, a także zwracać się do Zarządu Fundacji z wnioskiem o udzielenie im informacji i okazanie dokumentów. Tym samym, prędzej czy później, powezmą oni informacje o przysługujących im świadczeniach, bądź też o świadczeniach przysługujących pozostałym beneficjentom.

Zakres świadczeń należnych danemu beneficjentowi może ulegać zmianie. Przede wszystkim będzie to efektem zapisów statutu fundacji. Częściowo przypadki te omówiono już powyżej, w odpowiedzi na pytanie nr 2. W tym miejscu dodatkowo należałoby wymienić także te sytuacje, w których beneficjent nie otrzyma świadczeń w całości lub otrzyma je jedynie w części. Zaliczamy do nich:

- 1) Przypadek złej sytuacji finansowej fundacji, w której spełnianie świadczeń na rzecz jej beneficjentów w pełnym zakresie mogłoby zagrażać wypłacalności fundacji wobec jej wierzycieli, nie będących jednocześnie beneficjentami. Wówczas spełnienie świadczeń na rzecz beneficjentów może zostać zawieszona bądź też podlegać miarkowaniu.
- 2) Obowiązek spełnienia przez fundację obowiązku alimentacyjnego, ciążącego na fundatorze – roszczenia takie fundacja musi zaspokajać w pierwszej kolejności, co może z kolei wpłynąć na świadczenia beneficjentów.
- 3) W razie otrzymania przez beneficjenta fundacji rodzinnej sumy pieniężnej potrzebnej na uzupełnienie należnego mu zachowku, beneficjent utraci prawo do otrzymania świadczeń i mienia w związku z rozwiązaniem fundacji w części odpowiadającej sumie otrzymanej z tytułu zachowku.

- 4) Beneficjentem może być osoba małoletnia. W odniesieniu do takich osób fundator może postanowić, aby przedmioty jej przypadające w charakterze świadczenia nie trafiły pod zarząd jej rodziców. Małoletni beneficjent nie otrzyma od razu należnego mu świadczenia, bowiem w takiej sytuacji trafi ono pod zarząd wyznaczonego przez fundatora zarządcy lub kuratora ustanowionego przez sąd rodzinny.

4

Czy nieruchomości przejdą na własność fundacji rodzinnej i kto będzie ujawniony w księdze wieczystej jako właściciel?

Fundacja rodzinna, jak każda osoba prawna, może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym także prawo własności nieruchomości (na co ustawodawca wskazał wprost w treści Ustawy o fundacji rodzinnej). Prawo własności nieruchomości może zostać przeniesione na fundację w celu pokrycia jej funduszu założycielskiego. Może ona także otrzymać prawo własności nieruchomości na skutek darowizny, czy też w wyniku dziedziczenia. W końcu fundacja jako odrębna osoba prawna, dysponująca własnym majątkiem może samodzielnie zakupić nieruchomość, jeżeli przykładowo będzie to zasadne z punktu widzenia jej polityki inwestycyjnej i realizacji celów, dla których została powołana. Fundacja będzie podlegała wpisowi do ksiąg wieczystych jako właściciel nieruchomości lub ich użytkownik wieczysty.

5

Czy rejestracja fundacji rodzinnej będzie następowała przez Portal Rejestrów Sądowych?

Rejestr Fundacji Rodzinnych będzie prowadzony przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim. Składanie wniosków do tego rejestru nie będzie odbywać się za pośrednictwem Portalu Rejestrów Sądowych. W chwili obecnej trwają prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzorów urzędowych formularzy wniosków o wpis do rejestru fundacji rodzinnych oraz sposobu i miejsca ich udostępnienia. Ministerstwo opracowało wzory 21 formularzy, które będą wykorzystywane w postępowaniu rejestrowym, dotyczącym fundacji rodzinnej.

6 Czy składniki majątku fundacji (lub ich sumaryczna wartość) też będą jawne?

Obligatoryjnym elementem statutu fundacji rodzinnej jest zapis odnoszący się do wartości jej funduszu założycielskiego. Również w rejestrze fundacji rodzinnych będzie widniała informacja o wysokości tego funduszu. Należy pamiętać, że rejestr fundacji rodzinnych będzie miał charakter jawny, a co za tym idzie, osoby posiadające interes prawny będą mogły przeglądać akta rejestrowe fundacji i zapoznać się przykładowo z treścią jej statutu bądź też ze składanymi przez fundację rodzinną sprawozdaniami finansowymi.

Do wniosku o wpis fundacji rodzinnej będzie trzeba dołączyć oświadczenie o wniesieniu mienia na pokrycie jej kapitału założycielskiego. Spis mienia fundacji nie jest jednak obligatoryjnym załącznikiem do wniosku o wpis fundacji do rejestru. Sam rejestr nie będzie zawierał informacji o poszczególnych składnikach majątkowych wniesionych do fundacji, czy też nabytych przez fundację na dalszym etapie jej funkcjonowania.

7 Czy fundacja w organizacji może nabywać i zbywać papiery wartościowe, czy musi czekać na rejestrację?

Tak, fundacja rodzinna może nabywać i zbywać papiery wartościowe już jako fundacja rodzinna w organizacji. Fundacja rodzinna w organizacji zarządza we własnym imieniu posiadanym majątkiem i zapewnia jego ochronę, w szczególności nabywa prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciąga zobowiązania, pozywa i jest pozywana.

8 Czy mienie inne niż fundusz założycielski też nie podlega zwrotowi - np. zmiana zdania przez fundatora?

Po wniesieniu pieniędzy, rzeczy lub praw do fundacji rodzinnej, to ona staje się ich właścicielem i nimi zarządza. Majątek fundatora oraz majątek fundacji rodzinnej stanowią względem siebie dwie odrębne masy. Po wniesieniu mienia do fundacji rodzinnej odrywa się ono od majątku prywatnego fundatora. Brak jest zatem możliwości wycofania mienia wniesionego do fundacji. Majątek ten, przynajmniej w pewnej części może powrócić do fundatora dopiero po rozwiązaniu fundacji rodzinnej i przeprowadzeniu jej likwidacji. Dodatkowo, fundator może otrzymać, w pewnym sensie, „zwrot” wniesionego do fundacji zmienia poprzez świadczenia, które fundacja spełniałaby na jego rzecz – o ile fundator będzie także beneficjentem fundacji.

Należy także podkreślić, że fundator nie musi od razu wnieść do fundacji całego swego majątku, czy też jego najbardziej istotnych składników. Wystarczające będzie pokrycie jedynie minimalnej wartości kapitału założycielskiego, czyli kwoty 100.000,00 zł. Na późniejszym etapie funkcjonowania fundacji rodzinnej zawsze można podjąć decyzję o uposażeniu jej w dalsze składniki majątkowe.

9

Czy można do fundacji wprowadzić udziały w spółce nieruchomościowej, która jest właścicielem nieruchomości wynajmowanych, ale obciążonych kredytem bankowym?

Fundacja rodzinna może zakładać, czy też przystępować do już istniejących spółek prawa handlowego. Co do zasady, fundacja może nabyć także udziały w spółce nieruchomościowej, w rozumieniu przepisów ustawy o CIT. Przed podjęciem decyzji w tym zakresie należałoby zweryfikować jednak zapisy umowy spółki, w celu dopełnienia wszelkich wymogów korporacyjnych, których spełnienie może warunkować ważność bądź skuteczność takich działań. Niezależnie od powyższego zamiar taki zapewne wymagałby zakomunikowania bankowi udzielającemu kredytu, a także weryfikacji samej umowy kredytowej.

10

Co w przypadku, kiedy fundator będzie ubiegał się o wybór np. do rady miasta, co nakłada na niego obowiązek złożenia stosownej deklaracji majątkowej. Czy przeniesienie majątku do fundacji rodzinnej, spowoduje, że wniesiony tam majątek, nie będzie podlegał wskazaniu go w deklaracji majątkowej radnego, posła czy burmistrza?

Wniesienie majątku do fundacji rodzinnej powoduje jego „oderwanie” od majątku prywatnego fundatora. Stanie się on wyłącznym majątkiem fundacji rodzinnej i w efekcie nie będzie podstaw do tego, aby majątek ten wskazywać w jakichkolwiek deklaracjach. Jednocześnie brak jest na chwilę obecną przepisów, które w deklaracjach majątkowych nakładałyby obowiązek wskazywania, że jest się fundatorem/beneficjentem fundacji rodzinnej.

11

Czy fundacja będzie stroną umowy kredytu hipotecznego - w przypadku wniesienia mienia do fundacji?

Samo wniesienie mienia do fundacji rodzinnej nie powoduje, że staje się ona stroną umowy kredytu bankowego. Wymagałoby to zawarcia porozumienia z bankiem kredytującym. Natomiast przeniesienie prawa własności nieruchomości obciążonej hipoteką na fundację będzie powodować, że jako aktualny właściciel nieruchomości stanie się ona dłużnikiem hipotecznym – do czasu całkowitej spłaty kredytu zabezpieczonego hipoteką lub dalszego zbycia obciążonej nieruchomości.

PODATKI W FUNDACJI RODZINNEJ

12

Czy beneficjent z pierwszej grupy podatkowej posiadający dwa obywatelstwa, polskie i brytyjskie, będący brytyjskim rezydentem podatkowym, będzie płacił podatki z otrzymanych z fundacji środków?

Nie jesteśmy w stanie odpowiedzieć na to pytanie bez wystąpienia z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej. Ustawa o Fundacji Rodzinnej, ustawa o podatku PIT oraz Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od zysków majątkowych milczą w sprawie takiego zagadnienia.

PODATKI W FUNDACJI RODZINNEJ

13

Czy opodatkowanie PIT nie będzie wyższe niż podatek od spadków i darowizn?

Ustawa o podatku od spadków i darowizn w zakresie, w którym reguluje zwolnienie podatkowe dla darowizn między osobami fizycznymi – ustawa ta i przewidziane tam zwolnienia, nie mają zastosowania do wypłat z zysków osiągniętych przez osoby prawne i tu pojawia się korzyść w postaci fundacji rodzinnej.

Korzyść fundacji rodzinnej przejawia się w możliwości wypłaty w sposób nisko opodatkowany zysku wypracowanego przez fundację rodzinną lub spółki, w których udziały posiada fundacja rodzinna.

Jeżeli spółka z o.o. chciałaby wypłacić darowiznę, nawet jej wspólnikowi podlegałoby to opodatkowaniu podatkiem od spadków tak jak darowizna w ramach trzeciej grupy podatkowej, czyli dla przykładu w przypadku darowizny na kwotę 22 256 zł podatek wyniósłby 3115 zł 90 gr i 20% od nadwyżki ponad 22 256 zł. Jeżeli dana kwota miałaby zostać wypłacona tytułem dywidendy wówczas zaistniałoby podwójne opodatkowanie, które łącznie (PIT + CIT) wyniesie 26,29% w przypadku spółki z o.o. opodatkowanej podatkiem 9% CIT i 34,39% w przypadku spółki będącej opodatkowanej podatkiem 19% CIT. W przypadku wypłat z fundacji rodzinnej na rzecz beneficjentów z najbliższej rodziny to opodatkowanie wyniesienie maksymalnie 15% (podatek CIT fundacji rodzinnej), ponieważ wypłata taka korzysta ze zwolnienia z podatku PIT w ramach tzw. zerowej grupy podatkowej.

Dziękujemy za uwagę!

Maciej Stefanowski

radca prawny, wspólnik

+48 570 005 698

m.stefanowski@ostrowski-legal.net

Adrian Kępiński

aplikant radcowski

+48 733 337 007

a.kempinski@ostrowski-legal.net

Kancelaria Ostrowski i Wspólnicy

spółka komandytowa

Oddział w Toruniu:

ul. Lubicka 53
87-100 Toruń

Oddział w Gdyni:

ul. Władysława IV 43
81-395 Gdynia

Zapraszamy do bliższego
poznania naszej Kancelarii:

www.ostrowski.legal

